

Warszawa dnia 19 Stycznia 1831.

PATRYOTA

(Zakończenie Uwag nad niektórymi skutkami naszej rewolucyi).

Wyliczyć całą tłuszczę sprzymierzeńców zeszłego Rządu wymaga wezwania do bóstwa i pióra Homera.

Oczyszczenia niają prawo wymagać ci prawi synowie Oyczyzny, którzy służąc pod zeszłym Rzędem, zachowali swoją nieskazitelność, a teraz zamiast nagrody zasłużony, zniewoleni są, nadal zostawac w towarzystwie ludzi niecznych i byc wystawieni na wyrzuty i pociski iakie przeciwko całej klasie są wymierzone.

Życzenie iest powszechne, ażeby majątki, przez niektóre osoby zdzierstwem i nieprawością zebranc, iezeli nie zwrócone uszkodzoným, tedy przynajmniey na dobro ogólne wzięte zostały.

Sprawiedliwość wymaga, ażeby zdzierca niepozostał, w spokojnym swoich łupów używaniu; lecz iakas fatalność zrzadza to: że taż sama rewolucya, która przecięła te zdzierstwa, wstrzymała zarazem wymiar sprawiedliwości. Nayżywszym obrazem tego iest, Czarnecki Szeł wydziału kwaterniczego.

Kommissya przed rewolucyą rozpoczęta tyle dokazała, że ten lotr czy wypaleniem sobie w łeb, czyli ucieczką za granice, (czego z pewnością nie wiemy), oddalił się z placu zdzierstw; lecz zaszła rewolucya zostawiła jego żonę i dzieci w posiadaniu ogromnego majątku, od mieszkańców Warszawy wydartego. Lecz nie dosyć na tém: ci bogacze ieszcze i ztęy łagodny dla nich rewolucyi nie są kontenci: ani błagalnych, ani jednawczych nieskładają oni ofiar, na ołtarzu powstający Oyczyzny.

Ta ich rachuba, że z odważnym czołem stać trzeba przed sędzią swoim, i publicznością iest mylna, gdzie bowiem chodzi o wydanie wydartego sierotom i biednym wdowom majątku, tam stałość żadnych niech się nie spodziewa oklasków.

Coż mamy tedy w obecny chwili czynić? J. U. N. powiada nam, że zamiast drukowania cierpkich uwag, lepićy zostawić tych zbieraczów w ciepłych i pysznych mieszkaniach, przy kawie i ponczu, a samemu udać się na śnieg, mróz i spotkanie się z nieprzyjacielem.

Rada za wspinała, i nie zewszyskiém podobna do wykonania. Między temi co poszli, i jeszcze poydą do tego wielkiego spotkania się, jest wielu co nie ma bótów, płaszcza, kożucha; inni wydali ostatki, na swoje uzbroienie się, a jeszcze inni zaciągają długi, na procent niesłychany, gdyż rokują sobie z wygranéy największe korzyści. Niebyłoby to dobrze, i słusnie, żeby majątek w ręku ich zdzierców będący, w téy stanowczéy chwili, dał tym potrzebnym jaką potrzebną cząstkę, na przyszły porachunek, lub czyli niemożnaby za wydanym bonem do ogólnéy kassy część takowych zbiorów zabrać? Jeżeli obecna chwila nie jest pótenu, aby się zajmować ściślem badaniem, popelnionych łupieztw, lub niezłożonych rachunków, z grosza publicznego; nie powinno to nas odstraszać, od zabezpieczenia majątku, i osoby obowiązaných do zdania sprawy.

Zabezpieczenie się to, gdzie są księgi hypoteczne, i Bank na przyjęcie do składu precyzów, nie jest tak trudne, iak się zdawać może, mniéy z tém obeznanym. Już mogło być dawno zrobione, i jeszcze może nastąpić. Jeżeli zatrudnienie się tém, w obecnym momencie, wielu zdawać się może, niemeżkiém; posłuchaycie moiéy rady, może niewcale pustéy. Zdaymy ten interes na kobiety, jest on pilny, gdyż winni tym czasem niepróżniać; owszem dobrze oni przemyślają, nad zatarciem śladów, dowodów, i ukryciem, lub uronieniem majątku. Dla kobiet przystanie to lepiéy, iak formowanie projektowanych hufców Sarmatek. W narodzie wolnym i kobiety winny mieć udział w sprawach publicznych. Czytaliśmy niedawno, ich szlachetną petycę do parlamentu angielskiego w téy mierze podaną. Gdyby też ich pierwsza czynność niebyła zupełnie doskonała, pamiętaymy o téy staréy przypowieści: *że lepsze jest coś iak nic.*

Pozostaje mi teraz wykazać, które to są majątki, co ulegają takowym zabezpieczeniom, a z tych naprzykład przedstawię niektóre:

1. Pierwsze miejsce winien trzymać Newachowicz. Izba obrachunkowa już obiecała, i złoży wyrachowanie, choć przybliżonym sposobem, pretensyi do niego.
2. Majątek byłego Prezydenta Woydy, i iego spólników z wielu kass odpowiadac winien. Budowle, bruki, kwaterunek, lombard, most, monopolium handlu wołowego, festy koronacyjne i tym podobne szły przed iego wierne ręce. Spólnikami iego są:
  - a) Czarnecki Kwatermistrz.
  - b) Wszyscy Ławnicy i Kommissarze i inni do urzędu municypalnego należący, niewyluczając szwajcara, czyli murgrabiego, którzy z nędzy przyszli do pięknych pałaców i ogromnych kapitalów,
  - c) Były Minister Hr. Mostowski jest solidarnie odpowiedzialny za te kassy, gdyż do niego należało żądać, aby corocznie składane były rachunki publiczności, co wszakże z iego winy nie nastąpiło.

3. Minister X. Lubecki rachować się winien, z sprzedanych Dóbr narodowych, szczególnie tych, co z wolnej ręki sprzedano.
4. Roźniecki i Lubowidzki odpowiadać za Birnbauma i podobnych oprawców, przez siebie używanych.
5. Były Badca Stanu Sumiński winien zapłacić clo i karę defraudacyjną, za sprowadzane przez siebie pocztą, w ciągu swojej służby, towary z zagranicy, na swoje konto, tak na handelek, iak na prezenta dla osób sobie pomocnych. Za te towary, iako należące do zakazanych, lub wysoko ocłonych nie płacił on nic. Ilość pakietów rachunki pocztowe wykażą. Niemysłicie, że żądane zabezpieczenie jest skutkiem iakiéy nienawiści, osobistości, lub stronnictwa, owszem prawo Seymowe zdania 13 Czerwca 1925 w Art: 9 pod N. 9, stanowi przywilej na majątku urzędników i kassyerów, za wszelkie pretensye, z ich urzędowania pochodzące. J. S.

Dzienniki ogólny sprawie oyczysty poświęcone, iakkolwiek zajmują się naywięcéy obecnymi wypadkami odradzający się Oyczyzny, chętnie zapewne przyjmować będą uwagi i załe współbraci swoich, pod iarzmem arystokratów (odrodných ziomków) na kuźni trzech a szczególniey iednego Despoty ukutém, ięczących. Sprawa iednego jest sprawą wszystkich, sprawa Polska jest udziałem wszystkich Polaków; przedzwy czy późniéy droga Matka z grobu powstanie i żyć na nowo zacznie; do życia zaś organicznego potrzeba wszystkich części ciała, inaczéy takowe długó potrwać nie może, cała zaś Polska powstać a ożywiona iednym duchem, iedno ciało tworzyć musi. — Jakkolwiek zamiary te względnie terażniejszych okoliczności z uwagi na stan i położenie współbraci pod obcą uzurpacją zostających, może byłyby zawczesne, i główną sprawę paraliżujące, iednak przygotowania do tego zbawiennego dzieła z naywiększą energią i patryotycznym zapalem czynione bydy winny, tak, ażeby za daném hasłem, Obywatele Poznania, Lwowa i Krakowa w iedny i teyże saméy chwili podawszy sobie dłonie bratnie chorągiew wolności na murach swych zatknęli. — Takim zapalem ożywiona jest cała kraina Rzeczypospolitéy Krakowskiéy, który tém więcéy się wzmaga, im bardziéy młóć arystokratycznego Rządu stara się zagłuszyć patryotyczne uczucia i słodko brzmiące w ustach młodzieży pienia radości z odradzający się oyczyzny.

Odezwy i korespondencye członków terażniejszego powstania, Mężów z miłości oyczyzny i gieniuszu znanych, których imiona wiecznie w sercach naszych tkwić będą, usprawiedliwiaią spokojny stan Rzeczypospolitéy naszéy, do żądania ich zastosowany; — staraniem iednak naszym będzie obawę ich zaspokoić, i krok wynikać mogący na zasadzie ustaw kardynałnych krainy naszéy i prawa narodów, uprawnnić.

Przeięci zapalem miłości oyczyzny, odstąpiliśmy od początkowey myśli naszey, która iedynie iako prywatna do Redakcyi należy — wolność druku to święte prawo każdego narodu, ta iedyna oppozycya przeciw nadużyciom Rządu, i przeciwnym Urzędnikom, ta tarcza przeciw demagogii despotyczney, zapewniona prawami kardynalnemi, utwierdzona niepodległością Akademii, w obrzydłą cenzurę zamienioną została, która tolerując zdania arystokratów z uymą sławy szlache-tnych i dobrze myślących demokratów, i usprawiedliwiane przez nich na pozór nadużycia, publicznie rozniecać dozwala, a głos wolnego Obywatela i prawego Po-laka nie tylko przytłumia, ale na iaw wydany, rozciągnięciem kary pieniężney, ledwo że nie aresztem osobistym nagradza.

Z téy więc przyczyny w odwołaniu się do początkowey myśli naszey, niemogąc w kraiu swoim wynurzać publicznie żalów na oburzające codzienne wypadki, depeczęc prawa i porządek publiczny, niemogący równie tłumaczyć ustaw kardyna-lynych w sposób właściwy i dobru publicznemu odpowiadający — a tém samém roztrząsac mylne tychże wyiaśnianie przez Rząd kraiowy, pod powagą trzech Kon-sulów (członków iedney i teyże saméy ligi) kute. Mamy honor upraszać Redakcyi o udzielenie miejsca artykułom naszym w ten sposób; ażeby pod odzielnym napisem „Rzeczpospolita Krakowska” w porządku przesłania umieszczone bydź mogły.

Towarzystwo Przyjaciół Prawdy.

Piszę z Krakowa co następuje: „Listy pewne z Wiednia donoszą, że w no-cy z wili na pierwsze święto w Wiedniu obawiano się wybuchu rewolucyi, dla te-go warty podwoiono i ostre ładunki porozdawano. U nas wszystkie kobiety skubią szarpie. Kuratoryę skasowano, lecz natomiast nic lepszego nie utworzono, ponie-waż wrócona Rada Wielka ma sobie dodanego Kommissarza Rządowego z władzą baszy Tureckiego; do tego obrany iest Senator Grodzicki bankrut największy, człowiek nieprzyjazny naukom, uważający, że lepiéy palić fajkę, aniżeli książkę czytać. Można bydź pewnym, że człowiek wyznający takie zasady, nie może mieć wielkiéy adhezji w gronie uniwersyteckim. Lecz mamy w Bogu nadzieję, że wkrótce zniknie nasza arystokratyzmem pachnąca Rzeczpospolita. Opowiem iedno faktum dowolności: Goniec Krakowski zaczął wymować artykuły z gazet Warszawskich, Senat zakazał ie drukować i Redaktora skazał na zapłacenie 300 złotych; terażniejsza Cenzura podobna do wypędzonéy Łubkowskiego.

X. Adamski przemówił niedawno w Kościele XX. Franciszkanów po mszy wojskowey w wyrazach wymownych, o potrzebach terażniejszych Oyczyzny. Oby wszyscy Kapłani przemawiali w tym duchu do pobożnych Chrześcian i Polaków, gotowych wszystko poświęcić w świętęy sprawie.